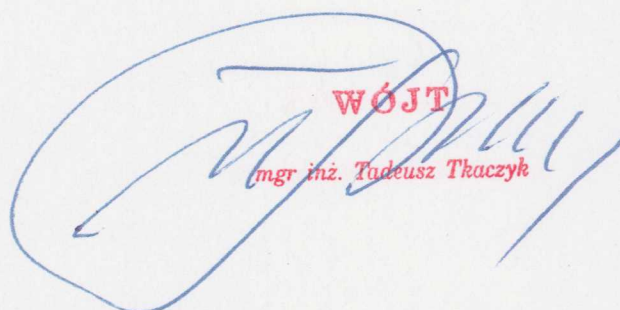

**PROGRAM PROFILAKTYCZNYCH
SZCZEPIEŃ PRZECIW GRYPIE
DLA MIESZKAŃCÓW GMINY STRAWCZYN
NA LATA 2017-2020**

Okres realizacji: lata 2017 -2020

WÓJT
mgr inż. Tadeusz Tkaczyk

Spis treści

1. Opis problemu zdrowotnego.....	3
a) Problem zdrowotny	3
b) Epidemiologia zakażeń grypy w Polsce.....	4
c) Populacja podlegająca jednostce samorządu terytorialnego i populacja kwalifikująca się do włączenia do programu.....	5
d) Obecne postępowanie w omawianym problemie zdrowotnym ze szczególnym uwzględnieniem gwarantowanych świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.....	5
e) Uzasadnienie potrzeby wdrożenia programu.....	5
2. Cele programu	6
a) Cel główny.....	6
b) Cele szczegółowe	6
3. Adresaci programu	6
4. Realizacja programu i jego finansowanie.....	7
a) Części składowe programu, etapy i działania organizacyjne.....	7
b) Planowane interwencje	7
c) Kryteria i sposób kwalifikacji uczestników	7
d) Zasady udzielania świadczeń w ramach programu	8
e) Sposób powiązania działań programu ze świadczeniami zdrowotnymi finansowanymi ze środków publicznych	8
f) Sposób zakończenia udziału w programie i możliwości kontynuacji otrzymywania świadczeń zdrowotnych, jeżeli istnieją wskazania.....	8
g) Kompetencje/warunki niezbędne do realizacji programu	8
5. Koszt realizacji	9
a) Koszty jednostkowe	9
b) Planowane koszty całkowite	9
c) Źródła finansowania, partnerstwo	9
d) Argumenty przemawiające za tym, że wykorzystanie dostępnych zasobów jest optymalne	10
6. Monitorowanie i ewaluacja	10
a) Ocena zgłaszalności do programu	10
b) Ocena jakości świadczeń w programie	10
7. Ocena efektywności programu	10

1. Opis problemu zdrowotnego

a) Problem zdrowotny

Grypa jest zespołem objawów klinicznych związanym z ostrym zakażeniem układu oddechowego, wywołanym przez wirusa grypy.

Grypa sezonowa to zachorowania występujące corocznie w okresie epidemicznym, spowodowane przez typowe wirusy grypy występujące u ludzi.

Grypa pandemiczna to zachorowania występujące co kilkanaście lub kilkadziesiąt lat w postaci światowych epidemii (pandemii) wywoływane przez nowe, nieznane do tej pory u ludzi podtypy lub warianty wirusa, np. tzw. hiszpanka (w latach 20. XX wieku). Ponieważ większość osób w populacji (w skrajnych przypadkach nikt) nie ma nawet resztkowej odporności na takie nowe rodzaje wirusa, zakażenie szerzy się bardzo szybko – podczas pandemii liczba zachorowań jest kilkakrotnie większa niż podczas zwykłych epidemii grypy sezonowej.

Epidemiczne zachorowania u ludzi wywołują typy A i B. Typ A dzieli się na podtypy na podstawie swoistości antygenowej 2 białek powierzchniowych – hemagglutyniny (H) i neuraminidazy (N). Grypę sezonową najczęściej wywołują wirusy podtypów H1N1 i H3N2 (w niektórych sezonach H1N2), w mniejszym stopniu wirus grypy B. Wirusa grypy A charakteryzuje duża zmienność antygenowa, która powoduje ryzyko zachorowania każdego roku i konieczność corocznej aktualizacji składu szczepionek. Sezon zachorowań na grypę na półkuli północnej przypada na okres od jesieni do wczesnej wiosny.

Zarażenie wirusem grypy następuje drogą kropelkową. Zachorowanie na grypę może powodować pojawienie się innych chorób jako powikłań. Może również doprowadzić do pogorszenia przebiegu chorób występujących przed zachorowaniem. Grypa może doprowadzić do groźnych powikłań ze strony układu oddechowego, krążenia, ośrodkowego układu nerwowego oraz innych narządów (ucha środkowego, nerek).

Infekcje grypowe są szczególnie groźne dla osób w starszym wieku. W tej grupie pacjentów są one najczęstszą przyczyną zaostrzeń chorób układu oddechowego, mogą także prowadzić do powikłań ze strony pozostałych układów, w tym układu sercowo-naczyniowego.

Szczepienie przeciwko grypie jest postępowaniem o wysokim współczynniku efektywności, szczególnie w populacji osób starszych. Stosowanie szczepień ochronnych zmniejsza liczbę zachorowań, redukuje liczbę hospitalizacji i śmiertelność z powodu grypy oraz jej powikłań.

b) Epidemiologia

Grypa jest chorobą zakaźną stanowiącą duże zagrożenie dla zdrowia. Według szacunków Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), na całym świecie na grypę choruje co roku od 5 do 15% populacji, co oznacza od 360 do 1.080 milionów ludzi, 3-5 mln osób cierpi z powodu jej ostrych objawów i umiera w jej następstwie nawet do pół miliona osób.

Według danych Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny, spośród wszystkich chorób zakaźnych objętych nadzorem epidemiologicznym najwięcej zachorowań w Polsce wywołuje grypa. Rokrocznie w okresie szczytu sezonu epidemicznego, który w kraju obserwowany jest najczęściej w okresie od stycznia do marca, zachorowania na grypę i choroby grypopodobne powodują przeciążenie systemu podstawowej opieki zdrowotnej i stają się główną przyczyną absencji chorobowej, generując poważne koszty ekonomiczne i społeczne. W roku 2015, w którym zgłoszono największą liczbę zachorowań od trzydziestu lat (3 843 438 przypadków, zapadalność 9 994,7 na 100 tysięcy) w związku z grypą i chorobami grypopodobnymi z porady lekarskiej korzystał co dziesiąty Polak.

Zachorowania w Polsce na grypę ze względu na setki tysięcy przypadków prowadzą do znacznej liczby hospitalizacji (w 2015 roku - 12 197), powikłań i zgonów (według wstępnych danych 156 przypadków w sezonie 2015/16). Poważne następstwa grypy mogą wystąpić u chorych w każdym wieku, ale szczególnie dotyczy to osób powyżej 60 lat i niemowląt.

W województwie świętokrzyskim (według NIZP-PZH) w I kwartale 2017 roku zanotowano 46.159 zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę, odpowiednio w styczniu - 20.172, w lutym - 16.456 i marcu - 9.531.

c) Populacja podlegająca jednostce samorządu terytorialnego i populacja kwalifikująca się do włączenia do programu

Gmina Strawczyn liczy obecnie około 10,5 tysiąca mieszkańców. W ramach programu w roku 2017 (sezon 2017/2018) szczepieni będą mieszkańcy gminy w wieku 55 lat i starsi. Cała populacja kwalifikująca się do programu będzie więc obejmowała około 2500 osób – poczynając od rocznika 1962., kończąc na najstarszych mieszkańcach gminy.

d) Obecne postępowanie w omawianym problemie zdrowotnym ze szczególnym uwzględnieniem gwarantowanych świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

W aktualnym kalendarzu szczepień ochronnych, niefinansowanych ze środków znajdujących się w budżecie ministra właściwego do spraw zdrowia, szczepienia przeciwko grypie są szczepieniami zalecanymi.

Źródło: Program Szczepień Ochronnych na rok 2017 załącznik do Komunikatu GIS z dnia 05.01.2017 roku.

e) Uzasadnienie potrzeby wdrożenia programu

Szczepienia są powszechnie uznaną metodą profilaktyki i kontroli grypy. W populacjach zwiększonego ryzyka zaleca się immunizację czynną z użyciem szczepionki przeciw grypie przed kolejnym sezonem epidemicznym. Wprowadzenie szczepień ochronnych pozwala na zmniejszenie liczby hospitalizacji z powodu ciężkiego przebiegu grypy bądź powikłań wymagających leczenia szpitalnego.

Szczepienia ochronne nie tylko przyczyniają się do ograniczenia zachorowań i skutków społeczno-ekonomicznych związanych z chorobami zakaźnymi, ale także sprzyjają poprawie zdrowia publicznego.

Szczepienia przeciwgrypowe przynoszą, poza indywidualnymi, również korzyści społeczne i ekonomiczne. Przerywany jest łańcuch infekcji, jeśli wystarczająco wiele osób zaszczepi się przeciw grypie. Przez to uzyskuje się efekt zapobieżenia rozprzestrzenianiu się epidemii grypy. W przypadku osób zaszczepionych nie będzie potrzeby wydawania zwolnień

lekarskich z powodu grypy. Korzyści finansowe znacznie przewyższają koszty. Dzięki szczepieniom ochronnym przeciw grypie można uniknąć kosztów leczenia, a w ciężkich przypadkach również wysokich kosztów hospitalizacji.

Według Programu Szczepień Ochronnych na rok 2017, w związku z przesłankami epidemiologicznymi zaleca się w szczególności zaszczepienie między innymi osób w wieku 55 lat i starszych.

2. Cele programu

a) Cel główny

Zwiększenie liczby osób zaszczepionych przeciwko grypie wśród populacji objętej programem, a tym samym zapobieganie zachorowaniom na grypę i występowaniu powikłań pogrypowych.

b) Cele szczegółowe

- Zwiększenie dostępności do bezpłatnych szczepień przeciwko grypie w grupie mieszkańców objętych programem;
- Zmniejszenie zapadalności na grypę wśród mieszkańców gminy Strawczyn;
- Zmotywowanie osób w wieku 55 lat i starszych do szczepień przeciwko grypie.

3. Adresaci programu

Szczepieniom poddane zostaną osoby w wieku 55 lat i starsze, zameldowane na terenie gminy Strawczyn.

Termin rozpoczęcia szczepień w 2017 roku planowany jest na 25 września, a zakończenia na 15 grudnia. W następnych latach szczepienia odbywać się będą w podobnych okresach.

4. Realizacja programu i jego finansowanie

Program profilaktyczny szczepień przeciw grypie będzie realizowany przez kolejne 4 lata (2017-2020), a finansowany z budżetu Gminy Strawczyn.

a) Części składowe programu, etapy i działania organizacyjne

1. Opracowanie programu.
2. Jednostka realizująca program zostanie wyłoniona w drodze konkursu.
3. Realizacja programu:
 - dotarcie z informacją o programie do osób spełniających kryteria włączenia (działania edukacyjne),
 - rekrutacja osób do programu,
 - realizacja programu poprzez badanie każdej osoby przed szczepieniem oraz szczepienie zgodnie ze wskazaniami producenta szczepionki.

b) Planowane interwencje

Program realizowany będzie z udziałem podmiotu leczniczego, którego pracownicy dysponują odpowiednimi kwalifikacjami oraz doświadczeniem w przeprowadzaniu szczepień profilaktycznych.

Szczepienia prowadzone będą przez pielęgniarki pod nadzorem lekarzy, po wcześniejszym uzyskaniu zgody na wykonanie szczepienia.

Wyboru szczepionki dokona podmiot leczniczy, który będzie realizatorem programu, po uzgodnieniu i akceptacji przez podmiot tworzący.

c) Kryteria i sposób kwalifikacji uczestników

W ramach programu szczepione będą chętne osoby w wieku od 55 lat, zameldowane na terenie gminy Strawczyn, po zakwalifikowaniu przez lekarza. Uprawnionych do szczepień jest około 2500 mieszkańców gminy.

Szczepienia przeciw grypie nie są finansowane ze środków Ministerstwa Zdrowia, w całości środki pochodzą z budżetu Gminy Strawczyn. W programie będą użyte szczepionki przeciwko grypie, zarejestrowane i dopuszczone do obrotu w Polsce.

W roku 2017 – szacując na podstawie danych z poprzedniego roku i zakładając realny wzrost zainteresowania mieszkańców - przewiduje się zaszczepienie około 400 osób. Przez cztery lata realizacji programu podano by około 1600 szczepionek przeciw grypie.

d) Zasady udzielania świadczeń w ramach programu

Świadczenie w postaci wykonania szczepienia przeciw grypie otrzymają osoby zakwalifikowane do programu przez lekarzy. Działaniami edukacyjnymi zostaną objęci mieszkańcy kwalifikujący się do szczepień.

e) Sposób powiązania działań programu ze świadczeniami zdrowotnymi finansowanymi ze środków publicznych

Program zakłada, że podanie szczepionki będzie uzupełnieniem i wsparciem świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej finansowanych przez NFZ. Koszt zakupu szczepionki oraz koszty dotarcia do mieszkańców informacji o programie szczepień przeciw grypie będą finansowane z budżetu Gminy Strawczyn.

f) Sposób zakończenia udziału w programie i możliwości kontynuacji otrzymywania świadczeń zdrowotnych, jeżeli istnieją wskazania

Uczestnictwo w programie polegać będzie na zrealizowaniu szczepienia szczepionką przeciw grypie. W programie będą brały udział te osoby, zakwalifikowane przez lekarzy, które dobrowolnie wyrażą chęć uczestnictwa.

g) Kompetencje/warunki niezbędne do realizacji programu

Szczepienia będą realizowane w podmiocie leczniczym, spełniającym warunki wykonywania szczepień ochronnych, w tym:

- przeprowadzania szczepień przez wyspecjalizowane pielęgniarki pod nadzorem lekarskim,

- posiadania odpowiedniego punktu szczepień oraz lodówki do przechowywania szczepionek.

5. Koszt realizacji

a) Koszty jednostkowe

Planuje się, że koszt zaszczepienia jednej osoby wyniesie około 33 złotych.

Szczepienia będą bezpłatne tylko dla mieszkańców zakwalifikowanych do programu i zameldowanych na terenie gminy Strawczyn.

Ze względu na bezpieczeństwo pacjentów szczepionki fizycznie nie będą im wydawane.

b) Planowane koszty całkowite

Uprawnionych do udziału w programie bezpłatnych szczepień przeciwko grypie na terenie gminy Strawczyn jest około 2500 osób. Przyjmując zgłaszalność do programu na poziomie około 16 procent, otrzymamy liczbę około 400 zaszczepionych osób.

Lp.	Pozycja kosztorysu	Liczba osób	Koszt jednego zaszczepienia	Koszt całkowity szczepionek
1	Koszt świadczenia w jednym roku	400	33	13.200 zł

c) Źródła finansowania, partnerstwo

Szczepienia przeciw grypie w ramach proponowanego programu sfinansowane zostaną w całości z budżetu Gminy Strawczyn.

d) Argumenty przemawiające za tym, że wykorzystanie dostępnych zasobów jest optymalne

1) Realizacja szczepień przeciw grypie jest zalecana przez wiodące instytucje zdrowia publicznego, w tym WHO oraz Głównego Inspektora Sanitarnego w Polsce.

2) W Polsce brak jest masowych, refundowanych w ramach ubezpieczenia zdrowotnego, szczepień przeciw grypie.

3) Wybrana grupa jest zgodna z kalendarzem szczepień ochronnych oraz optymalna w aspekcie możliwości finansowych Gminy Strawczyn.

6. Monitorowanie i ewaluacja

a) Ocena zgłaszalności do programu

Zgłaszalność do programu zostanie oceniona na podstawie comiesięcznych rejestrów mieszkańców uczestniczących w programie szczepień.

Informacja o wysokości frekwencji będzie szacowana w trakcie trwania programu, co da możliwość podjęcia działań w celu jej zwiększenia.

b) Ocena jakości świadczeń w programie

Każdy uczestnik programu będzie poinformowany o możliwości zgłaszania uwag pisemnych do realizatora szczepień przeciw grypie w zakresie ich jakości.

7. Ocena efektywności programu

Ocena efektywności programu zostanie przeprowadzona na podstawie danych będących w dyspozycji realizatora programu. Sporządzane będzie sprawozdanie na koniec każdego roku kalendarzowego z wykonawstwa szczepień, w tym liczby zaszczepionych mieszkańców, procentowej wielkości uodpornionej populacji oraz całościowa ocena realizacji programu.

Efektywność programu będzie oceniana w oparciu o frekwencję oraz odsetek mieszkańców, zaszczepionych przeciw grypie w populacji objętej programem. Efektywność programu szczepień przeciw grypie zależy w dużej mierze od uczestnictwa w programie. Im wyższy odsetek osób zaszczepionych, tym większe prawdopodobieństwo uzyskania efektu zbliżonego do odporności populacyjnej.